

сільського господарства пов'язане з використанням землі та інших природних ресурсів. Саме тому надзвичайно важливого значення набуває повна забезпеченість підприємства відповідними ресурсами до початку технологічного строку виконання кожного виду робіт – матеріальними, трудовими, фінансовими. Виключна роль землі для сільськогосподарського виробництва зумовлює особливі фінансові відносини, що покликані створити умови для підвищення родючості ґрунту, використовуючи досягнення науки й техніки. Заходи з поліпшення родючості, у свою чергу, пов'язані зі значними капітальними вкладеннями (інвестиційними ресурсами).

У зв'язку з цим, у сільськогосподарських підприємств виникає потреба у створенні спеціальних грошових і натуральних резервних страхових фондів на випадок неврожаю, засухи, повені та інших стихійних лих. Ці кошти необхідні для відшкодування втрат, понесених сільським господарством у несприятливі за погодними умовами роки. Формування фінансових резервів у сільськогосподарських підприємствах є одним з основних принципів організації фінансового забезпечення підприємств.

Специфікою організації фінансового забезпечення є також самовідновлення (відтворення) продукції. Це призводить до того, що вагома частка витрат на виробництво здійснюється без авансування нових потоків грошових коштів. Крім того, до особливостей фінансового забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств, можна віднести: різко виражену сезонність сільськогосподарського виробництва, а звідси – сезонність надходження фінансових ресурсів; порівняно нижчу, ніж у промисловості фондозабезпеченість виробництва та набагато нижчий рівень оплати праці; високу капіталомісткість і трудомісткість виробничих процесів.

Ці й інші перелічені специфічні особливості діяльності сільськогосподарських підприємств тісно взаємопов'язані між собою, взаємообумовлюють та взаємодоповнюють одна одну.

Калініченко О. М.,

*ДВНЗ «Київський національний університет імені
Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна
Науковий керівник: к.е.н., доцент Криворучкіна О.В.*

СПЕЦИФІКА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Специфіка антикризового управління агропромислових підприємств полягає у підборі необхідного інструментарію для здійснення управлінських функцій і розробці заходів щодо вирішення особливих завдань. Особливості характеристики сільськогосподарського виробництва (залежність від природно-кліматичних умов, сезонність формування витрат і запасів, тривалість виробничого та фінансового циклів, незавершеність кругообігу частини активів) визначають його недуже сприятливе становище порівняно з іншими галузями економіки і проявляють його як ризиковане виробництво, що негативно позначається на процесах управління агропромислового підприємства.

На думку деяких авторів, «антикризове управління» це процес економічного впливу відповідних управлінських структур, через мотивацію трудових колективів і стимулювання ринку, на активізацію виробничої діяльності підприємства з метою підвищення його адаптаційних можливостей з подолання кризових явищ з урахуванням внутрішніх і зовнішніх резервів[3].

Антикризове управління – це такий вид управління, при якому розвинені механізми передбачення і моніторингу кризи, аналізу його природи, ймовірності, ознак, застосування методів зниження негативних наслідків кризи і використання його результатів для майбутнього більш стійкого розвитку[2].

Розглядаючи погляди різних вчених на систему управління в розвитку агропідприємств дозволяють

виділити наступні основні напрямки антикризового характеру [2]:

- подолання кризи за рахунок використання державою більш ефективних фінансово-кредитних важелів і підвищення бюджетних вкладень у продовольчу сферу;
- введення жорсткого контролю за цінами в сферах АПК та ефективної системи оцінки та контролю рівня керованості;
- введення раціонального реформування агропідприємств та системності в процес управління з метою забезпечення продовольчої безпеки та розвитку підприємництва;
- застосування активного управління ситуаціями як процесу зміни значень параметрів виробництва, в найбільшій мірі впливають на досягнення цілей управління.

На основі огляду методичного забезпечення для запобігання та виведення агропромислового підприємства з кризи рекомендується розробляти антикризову програму, що складається із шести взаємопов'язаних блоків[1,4]:

- 1) діагностика фінансового стану та результатів діяльності підприємства (оцінка майнового стану підприємства, аналіз ліквідності і платоспроможності, оцінка фінансової стійкості, аналіз рентабельності та ділової активності);
- 2) проведення стратегічного аналізу (аналіз розриву, аналіз динаміки витрат і крива досвіду, аналіз динаміки ринку);
- 3) визначення рівня конкурентоспроможності;
- 4) проведення аналізів: SWOT, SPASE, PEST та ін., для виділення зовнішніх та внутрішніх факторів, що впливають на виникнення кризової ситуації;
- 5) розробка програми заходів для попередження кризового стану підприємства з використанням таких захисних заходів: скорочення виробництва та збуту,

витрат, персоналу, продаж продукції з мінімальним прибутком або взагалі по собівартості, поділ підприємства на самостійні юридичні особи шляхом реструктуризації; та наступальних заходів: перехід в нові сфери діяльності, активний маркетинг, вдосконалення управління;

б) розробка програми заходів щодо виведення підприємства з кризового стану: виявлення збиткових і низькорентабельних видів продукції та виробництв та їх ліквідація, жорстка економія витрат, санація фінансового стану, інвентаризація і оцінка основних фондів підприємства для мінімізації амортизаційних відрахувань та їх здача в лізинг або продаж, застосування сучасних мало-витратних технологій, стимулювання зростання збуту, удосконалення кадрової політики.

Залучення додаткових фінансових ресурсів в агропромислові підприємства дозволить поступово здійснювати заходи щодо його подальшого розвитку.

Для розробки антикризових заходів в рамках антикризового управління використовується системний підхід для прийняття обґрунтованих рішень.

В результаті аналізу було виявлено, що ефективність заходів з виведення агропромислових підприємств з кризи залежить від реалізації діагностичної функції антикризового управління на основі аналізу фінансового стану, що враховує особливості розвитку галузі та дозволяє виявляти наявність кризи на ранніх стадіях.

Список використаних джерел:

1. Ракосій П. В. Особливості побудови механізму антикризового управління на підприємствах агропромислового комплексу / П. В. Ракосій // Науковий вісник Полісся. — 2016. — №1 (5). — С. 110-113 – Режим доступу:

http://journals.uran.ua/nvp_chntu/article/view/74042/69470

2. Пантелєєв М.С. Антикризове управління підприємствами агропромислового комплексу / М.С. Пантелєєв, І.О. Геращенко, О.В. Бережна // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. - 2014. - № 3. - С. 48–56.
3. Ніколюк О. В. Формування систем антикризового управління підприємств агропромислового виробництва / О. В. Ніколюк // Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки. - 2015. - № 5. - С. 99-109 – Режим доступу:
http://knau.kharkov.ua/uploads/visn_econom/2015/5/13.pdf
4. Галунець Н.І. Антикризове управління процесом адаптації діяльності аграрних підприємств на світовому продовольчому ринку / Н.І. ГАЛУНЕЦЬ // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2016 - № 4 (36) – С. 89-94 – Режим доступу:
http://old.bumib.edu.ua/sites/default/files/visnyk/20_13.pdf

Клименок Д., Університет державної фіскальної служби України
Науковий керівник: к.філос.н., доцент, Максименко І.А.

ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Вітчизняне сільське господарство переживає інноваційну кризу, яка пов'язана з відсутністю необхідних умов для розвитку сільського господарства за рахунок освоєння науково-технічних досягнень.

Сільське господарство в Україні є однією з головних галузей, що формує валовий внутрішній продукт (ВВП). Ця галузь є дуже перспективною, тому його розвиток має ґрунтуватися на стійкій позитивній динаміці, забезпеченню ресурсною базою та передовими технологіями. За обсягом експорту продукції у сільському господарстві Україна